

מראי מקומות- מנחות צ"ב

הא לעולם בעינן תיכף לסמיכה שחיטה, והכא לא שייך זה. וכ' דבמקום דליכא שחיטה כלל, אז שייך סמיכה בלא שחיטה. ועוד תי', דאולי דחייתו לצוק חשיב כשחיטתו, ואף דאי"ז מיד ממש, אבל צריך עכ"פ לשלחו לצוק תיכף לאחר הוידוי, דכל מה דאפשר לעשות בתכיפות צריכין לעשות

בתכיפות. ונכלל זה לדעת ר' יהודה, אבל לפי ר"ש, דס"ל דאין על אהרן ובניו שם בעלים על הקרבן, א"כ י"ל דאין לסמיכה זו שם סמיכה בכלל, ומה שסומכין עליו, הוא כמו הצד החקירה של המקדש דוד שם שהוא דין בהוידוי, דהוידוי צריך לסמיכה, ולפי זה פשוט דל"ק כלל הענין של תיכף לסמיכה שחיטה, די"ל דכל זה היכא שהוא דין בהקרבן, ולא כשהוא דין בהוידוי.]

(ה) **הפר, פר טעון סמיכה... החי, החי טעון**

סמיכה, וכו'- הק' הטהרת הקודש, הני ב' מיעוטיין למה לי. וכ' דאי מהפר לחודא, ה"א דאינו ממעט רק שלא תהי' הסמיכה ע"י הזקנים כ"א באהרן, ואי מן החי, ה"א דממעט שלא תהי' הסמיכה באהרן רק בזקנים. ולכך איצטריך תרוייהו, לומר דלא צריך סמיכה כלל, לא בזקנים ולא באהרן.

והק' השפת אמת, מהכ"ת שיהי' הסמיכה בשעיר ע"ז באהרן דצריך למעטו. וכ' דה"א דנמעט מהפר דפר טעון סמיכה בזקנים ואין שעיר ע"ז טעון סמיכה בזקנים אלא באהרן, ולכן להכי כתי' החי, לומר דאין לה סמיכה

כלל [ונעכ"ז קצת קשה, מהכ"ת לפרש הדרשה כן, למעט שלא יהי' סמיכה בזקנים אלא באהרן, לימא כפשוטו, דאין בה סמיכה כלל, רצ"ע].

(ו) **קרבנו ולא הבכור- איך משמע מקרבנו ולא**

הבכור, כ' ברש"י בכת"י דקרבנו משמע שיש שום ריצוי ודורון, וזה ממעט בכור ומעשר ופסח, שאין בהם שום ריצוי, אלא חובה הם מוטלים עליו ולא לכפרה. וע' בחי' הרשב"א שהביא מפרש"י פי' אחרת, דהיינו דקרבנו משמע שהוא מביאו מרצונו, משא"כ בכור ומעשר ופסח, הרי הוא חייב להקריב אותן קרבנות, ואין באים מרצונו. ואף דחטאת ואשם ג"כ הוא מחוייב להביאם, מ"מ אינו קדוש אלא מחמתו, ולכן שפיר נקרא קרבנו

[וצ"ע כוונתו בזה, הרי מעשר ופסח ג"כ באים מחמתו, ולמה הם אין ג"כ נחשב קרבנו בשביל זה, ומשמע שצריך ב' תנאים, דצריך להיות בא מחמתו, דהיינו שהוא הקדישו, וגם דבא לאיזה ריצוי, וזה לא שייך במעשר ופסח, רצ"ע בכל זה].

(א) **כל קרבנות הציבור אין בהן סמיכה וכו'- ע' במאירי בתענית (ריש פרק ד', ד"ה המשנה השני'), שכ' דמה דתקנו מעמדות בקרבן תמיד, היינו משום דקרבנות יחיד, כמו חטאת ואשם, צריך סמיכה וגם וידוי, ובעולה ושלמים, אף דאין צריכין וידוי, אבל עכ"פ צריכין סמיכה, אבל בקרבן ציבור שאין סמיכה או וידוי, תקנו שעכ"פ צריך שיהי' שליח של הציבור יבא ויעמוד על קרבן ציבור.**

(ב) **כל קרבנות היחיד טעונין סמיכה חוץ וכו'-**

ע' ברש"י בנדה (ע: ד"ה שחיטתו) דכ' "דבאשם ליכא סמיכה כדאמרי' במנחות בפרק שתי מדות". וכ' תוס' דרש"י לא עיין בהסוגיא דכאן, שהרי אין נתמעט סמיכה מקרבנות יחיד אלא בכור מעשר ופסח, אבל אשם אינו נתמעט, וא"כ לכאור' משמע דאשם יש בו סמיכה, וצ"ע.

(ג) **והיורש סומך ומביא נסכים- כ' התוס' יו"ט**

דמה שהיורש מביא נסכים הוא דוקא כשיורש הנסכים. וע' באור גדול על משניות שם דחולק עליו בזה, וכ' דהא חזינן דהיורש נחשב לבעלים של הקרבן, דהא סומך עליו, אע"פ ששליח אינו סומך על קרבן המשלח, וגם יכול להמיר, אלמא דחשוב להיות הבעלים ממש. וא"כ, ודאי אם הקריב הקרבן, צריך לשלם הנסכים אפי' אם לא יורשן מאביו. וע"ע במקדש דוד (י', ג') שג"כ השיג על התוס' יו"ט בזה, והוסיף טעם אחר, דלכאור' לא גרע היורש ממי שמצא קרבן ברחוב, דמעיקר הדין הי' צריך המוצא ליקח הנסכים מעצמו, ורק משום תקנת הקרבן תקנו שלא יעשה כן (אבל לכאור' ביורשים פשוט שלא יניח היורש הקרבן משום שצריך לקנות נסכים, שהרי יש לו עכ"פ איזה כפרה מקופיא, וא"כ שפיר צריך להביא הנסכים מביתו.

(ד) **אמר לו, אף זה אהרן ובניו מתכפרים בו- ע'**

במקדש דוד (כ"ד, ו'), שכ' דמבואר מכאן דס"ל לר' יהודה דסמיכה דשעיר המשתלח הוא כמו סמיכה דכל הקרבנות. והעיר בזה,

(ז) ומה שלמים שאינו בעמוד והבא טעונין סמיכה, פסח שהוא בעמוד והבא אינו דין שטעון סמיכה - הק' השפת אמת, לימא בכור ומעשר יוכיח, דהוי ג"כ בעמוד והביא, ומ"מ אין בהם סמיכה. וכ' דהגם די"ל דאם לא הי' אלא ב' קראי, באמת לא היינו יודעין דבכור אין בה סמיכה, שהרי ממטעים מב' מיעוטים אלו פסח ומעשר [וק"ק כוונתו בזה, הא עכ"פ לימא דמעשר יוכיח, וצ"ע], אך לפי זה הו"ל להברייתא לנקוט סדר הדרשות, פסח מעשר ובכור, וצ"ע.